

Nader onderzoek Ecologie

Plangebied Canada 4 te Elsloo

Documentcode: 17F376.RAP002.NO

Lievensense **CSO**
infra water milieu

Nader onderzoek Ecologie

Plangebied Canada 4 te Elsloo

Documentcode: 17F376.RAP002.NO

Opdrachtgever

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Croeselaan 15
3521 BJ Utrecht

Contactpersoon opdrachtgever

De heer [REDACTED]

Contactpersoon LievensenseCSO

Mevrouw [REDACTED]

T: 088 - 910 2006

E: [REDACTED]@LievensenseCSO.com

Projectcode	17F376
Documentnummer	17F376.RAP002.NO
Versiedatum	6 september 2017
Status	Definitief

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
17F376.RAP002.NO	6 september 2017	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
██████████ MSc	Adviseur Flora & Fauna	04.09.2017	██████████
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
██████████ MSc	Adviseur Flora & fauna	05.09.2017	██████████
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
██████████ MSc	Adviseur Flora & Fauna	06.09.2017	██████████

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

BUNNIK

Postbus 2
3980 CA Bunnik
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

LEEWARDEN

Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

DEVENTER

Postbus 2018
7420 AA Deventer
Gotlandstraat 26
7418 AZ Deventer

MAASTRICHT

Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET

Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

E-mail: info@LievensenseCSO.com
KvK-nummer: 30152124

Website: LievensenseCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN: NL63 ABNA 0570208009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	2
1.1 Nader onderzoek beschermde natuurwaarden.....	2
2 Plangebied.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen.....	4
3 Onderzoeksopzet en methode.....	6
3.1 Afbakening opzet	6
3.2 Onderzoeksopzet	6
3.3 Methode.....	6
4 Resultaten	7
4.1 Boom-, of steenmarter.....	7
5 Effectbeoordeling, conclusie en aanbevelingen.....	8
5.1 Effectbeoordeling en conclusie	8
5.2 Zorgplicht	8
5.3 Geldigheid onderzoeksgegevens.....	9

Bijlagen

Bijlage 1	Wet natuurbescherming
Bijlage 2	Literatuur
Bijlage 3	Kaart regionale ligging
Bijlage 4	Foto's van het plangebied
Bijlage 5	Standaard identificatie marterkeutel

1 Inleiding

1.1 Nader onderzoek beschermde natuurwaarden

Als onderdeel van de effectbeoordeling heeft LievensenseCSO Milieu B.V., in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, een nader onderzoek naar de aanwezigheid van boom- of steenmarter uitgevoerd voor het plangebied aan Canada 4 te Elsloo.

Aanleiding voor het nader onderzoek is de voorgenomen sloop van drie opstallen en het verwijderen van asbest in het woonhuis en de bijbehorende schuur. Op basis van de Quickscan natuurwetgeving (LievensenseCSO Milieu B.V. 2017) bestaat het vermoeden bestaat dat de aardappelloods in het plangebied mogelijk wordt gebruikt als verblijfplaats door de boom- of steenmarter. Deze soort kan mogelijk schade ondervinden als gevolg van de planontwikkeling. Om de aan- c.q. afwezigheid van deze soort uit te sluiten is een nader onderzoek uitgevoerd.

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffingsplichtige soort daadwerkelijk voorkomt (met bijbehorende functie(s) in het plangebied) en/of vervolgens de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). In geval van te verwachten knelpunten tussen de soort en planontwikkeling, wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende (verzachtende maatregelen) en/of compenserende maatregelen van toepassing kunnen zijn. Op basis van dit nader onderzoek kan, indien nodig, een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, in dit geval Provincie Fryslân.

Indien geen ontheffingsplichtige soorten aangetroffen worden in het plangebied, of als de aanwezige ontheffingsplichtige soorten geen schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen, blijven te allen tijde de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

LievensenseCSO Milieu B.V. is door Eerland Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van LievensenseCSO Milieu B.V. voor de flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is CSO lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). LievensenseCSO Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde nader onderzoek. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gesitueerd aan de Canada 4 (figuur 2.1) en heeft een oppervlakte van circa 8.600 m². Het wordt aan de oostzijde begrensd door de weg Canada, aan de zuidzijde door het perceel van Canada 5, aan de westzijde door het Natura 2000-gebied “Drents-Friese wold & Leggelderveld” en aan de noordzijde door een onbebouwd perceel. Voor de regionale ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 3. Het plangebied omvat een woonhuis met aansluitende schuur, een groot en een klein toiletgebouw, een bijgebouw (bar), een aardappelloods en een kapschuur (figuur 2.2, 2.3, 2.4 en bijlage 4).

Figuur 2.1. situering van het plangebied (rode contour; bron kaart: Pdok.nl)

Figuur 2.2. Schuur aan woonhuis (linksachter), grote toiletgebouw (middenvoor) en bijgebouw (rechtsachter)

Het woonhuis bestaat uit bakstenen muren met een pannendak. De schuur die aan het woonhuis zit bestaat eveneens uit baksteen muren met een pannendak, maar heeft daarbij ook een uilenbord op de oost- en west gevel met in het bord op de westgevel een gat. Onder de dakpannen bevindt zich riet en in de nok ter hoogte van het midden is een kerkuilkast aanwezig. Beide toiletgebouwen bestaan uit baksteenmuren met een dak van (asbest)golfplaten zonder verdere isolatie. Het bijgebouw, voormalige (camping)bar, bestaat uit een bakstenen muur met een pannendak en is geïsoleerd met plafondbeplating. De aardappelloods heeft een muur van deels bakstenen (oostelijke deel) en platen (westelijke deel), en een (asbest)platen dak met dakisolatie van piepschuim en plafondplaten. De kapschuur heeft aan drie zijden wanden met in de achterkant een opening voor toegang met werktuigen. De kapschuur met betonnen vloer bestaat geheel uit platen, zowel het dak als de wanden, zijn niet geïsoleerd.

Figuur 2.3. Aanzicht kapschuur vanuit het oosten

Figuur 2.4. Aanzicht aardappelloods vanuit het oosten

De rand van het plangebied wordt aan de west-, noord-, zuidzijde begrensd door een (deels dubbele) bomenrij die voornamelijk uit zomereiken bestaat. In de ondergroei van de westzijde is een brede takkenril aanwezig, net als in de ondergroei van de bomen aan de zuidzijde. Door het terrein lopen verder verharde wegen/paden richting de schuren en gebouwen. In de voortuin van het huis staan diverse struiken en zes coniferen. Het overige terrein bestaat uit gazon en wat opslag van jonge bomen. Het perceel wordt omringd door droge ondiepe greppels, behalve de oostelijke helft van de zuidzijde. Het westelijk deel van de zuidzijde is delen van het jaar watervoerend.

2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen

De uitvoering van de planontwikkeling is gepland voor september 2017. De huidige planontwikkeling gaat uit van de volgende ingrepen:

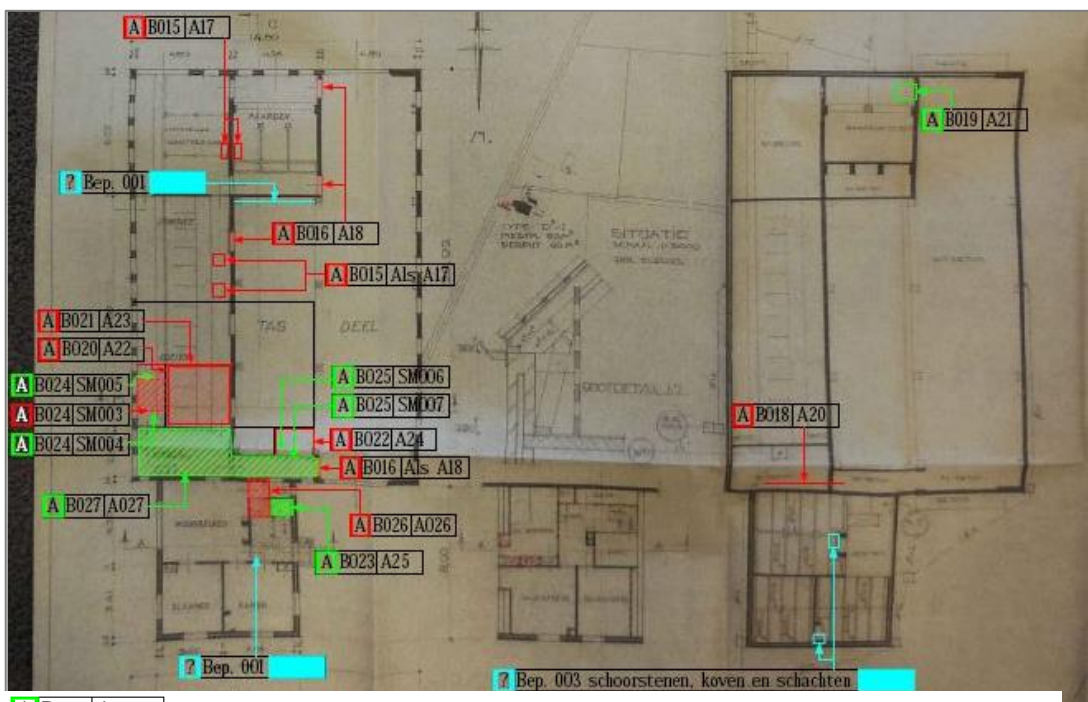
- Wijziging van bestemming “Recreatie - verblijfsrecreatie” naar woonbestemming voor het perceel voor één woning op het westelijke deel van het perceel met een maximaal woonoppervlak van 150 m²;
- Sloop van de aardappelloods;
- Sloop kapschuur;
- Sloop toiletgebouw;
- Verwijderen asbest in woning;
- Verwijderen asbest in de schuur aansluitend aan de woning.

In het huidige plan blijft de woning ongewijzigd net als hierop aansluitende schuur met uitzondering van het asbest dat in de gebouwen wordt verwijderd. De te slopen gebouwen

zijn weergegeven in figuur 2.4, in figuur 2.5 is het te verwijderen asbest in het woonhuis met aansluitende schuur weergegeven.

Figuur 2.4. Planontwikkeling: te slopen gebouwen (bron: opdrachtgever)

A B001 A01	Element is niet asbesthoudend	? 001	Niet geïnventariseerd i.v.m. onbereikbaarheid maar wel verdacht element
A B001 A01	Element is asbesthoudend	[Green Hatched Box]	Oppervlak niet asbesthoudend element
A B001 SM001	Stripmonster is niet asbesthoudend	[Red Hatched Box]	Oppervlak asbesthoudend element
A B001 SM001	Stripmonster is asbesthoudend		

Figuur 2.5. Overzicht resultaten Asbestinventarisatie type A, woonhuis inclusief schuur (LievensesCSO, 2017)

3 Onderzoeksopzet en methode

3.1 Afbakening opzet

Het nader onderzoek betreft een soortgerichte inventarisatie naar de boom- c.q. steenmarter. Er is gericht onderzoek gedaan naar aanwijzingen of de betreffende beschermde soort aanwezig is in of nabij het plangebied. Indien deze aanwijzingen zijn aangetroffen, is een inschatting gemaakt van de functie en waarde van het plangebied voor de betreffende soort. Het nader onderzoek kan gebruikt worden als bijlage bij een eventueel ontheffingsaanvraag.

3.2 Onderzoeksopzet

Voor het onderzoek naar de boom- of steenmarter is geen kennisdocument van BIJ12 (voorheen soortenstandaard van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) beschikbaar. Aangezien tijdens de quickscan al duidelijke sporen van de aanwezigheid van een steen- of boommarter waren aangetroffen was alleen noodzakelijk vast te stellen welke marter het betrof.

Het veldonderzoek is op 27 juli 2017 uitgevoerd door mevrouw XXXXXXXXXX MSc., werkzaam bij LievensenseCSO Milieu B.V.. Ten tijde van het bezoek was het 20 °C, droog, half bewolkt met een zwakke wind (2 Bft) uit het zuidwesten.

Tabel 3.1. Overzicht onderzoeksperioden van de mogelijk aanwezige soorten

Beschermd soort	Status onderzoeksperiode												Totaal # inspecties
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec	
Boommarter													1

	suboptimale onderzoeksperiode
	optimale onderzoeksperiode
	niet geschikte onderzoeksperiode

3.3 Methode

Boom- en steenmarter

Het onderzoek naar de boom- c.q. steenmarter is aan de hand van DNA analyse en een veldinspectie van de gebouwen en de omgeving gedaan. Bij de veldinspectie is gezocht naar geschikte verblijfplaatsen, pootafdrukken, prooi-resten, latrines en krabsporen aan bomen. Het aantonen of de sporen in het plangebied afkomstig zijn van de boommarter of de steenmarter is mogelijk door middel van moleculair-genetisch onderzoek. Het is mogelijk om onderscheid tussen deze twee soorten te bepalen op basis van materiaal van voldoende kwaliteit. Materiaal wat hiervoor bruikbaar is zijn onder andere uitwerpselen (Zoogdierverseniging, 2012). De DNA analyse (bijlage 5) is uitgevoerd op basis van uitwerpselen verzameld in de aardappelloods in het plangebied.

4 Resultaten

4.1 Boom-, of steenmarter

Op basis van het veldbezoek is geconcludeerd dat de boommarter of de steenmarter het plangebied gebruikt als verblijfplaats en jachtgebied. Tijdens het veldbezoek zijn in de aardappelloods sporen aangetroffen van een steen- of boommarter. Het betrof latrines op de grond (figuur 4.1), lege slakkenhuisjes, eierschaal, knaagsporen van isolatiepiepschuim van het dak (figuur 4.2) en knaagsporen aan de deur in het westelijk deel. Op basis van de terreinkenmerken, de vorm van de uitwerpselen en de locatie van de latrines (op de grond) betreft het waarschijnlijk een steenmarter. Overige sporen als nestlocaties en slaapplekken van de soort zijn niet aangetroffen, maar naar alle waarschijnlijkheid bevinden die zich tussen het dak en het piepschuim isolatie materiaal in het westelijke deel van de schuur.

Figuur 4.1. latrine in westelijk deel aardappelloods

Figuur 4.2. knaagsporen dakisolatie aardappelloods

Door middel van DNA analyse is vastgesteld dat de marter die gebruik maakt van de aardappelloods in het plangebied een steenmarter betreft (tabel 4.1).

Tabel 4.1. Resultaten van DNA analyse (Bochove, 2017; bijlage 5)

Sample nummer	Gedetecteerde soort
4266	Steenmarter (<i>Martes foina</i>)

5 Effectbeoordeling, conclusie en aanbevelingen

5.1 Effectbeoordeling en conclusie

De marter die gebruik maakt van de aardappelloods in het plangebied is een steenmarter. Voor de steenmarter geldt in Friesland een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Fryslân, 2016). Voor de boommarter is dit niet het geval. Door de planontwikkeling worden geen verblijfplaatsen of andere functies van de boommarter aangetast. Er worden geen verboden uit artikel 3.1 lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) overtreden. De bebouwing heeft geen functie voor de boommarter en kan, met in achtneming van de algemene zorgplicht (paragraaf 5.2), zonder overtreding van de Wet natuurbescherming gesloopt worden.

Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat de planontwikkeling geen negatief effect heeft op de strikt beschermde boommarter. In onderstaande tabel 5.1 worden de effecten samengevat:

Tabel 5.1. Samenvatting van de effecten

Soort	Sloop aardappelloods	Soortbescherming Wnb
Boommarter	Geen negatief effect	Artikel 3.10
Steenmarter	Neutraal effect (na vrijstelling)	Zorgplicht (artikel 1.11)
Conclusie Soortenbescherming Wet natuurbescherming	Geen ontheffing nodig, maar wel voldoen aan Zorgplicht	

5.2 Zorgplicht

Algemeen

Voor alle aanwezige soorten, ook welke niet beschermd zijn via de Wet natuurbescherming beschermingsregimes, altijd de zorgplicht (artikel 1.11 Wn). In de zorgplicht wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse algemene soorten als egel, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis en gewone pad. Aanwezige dieren dienen de gelegenheid te krijgen om het terrein zelfstandig te verlaten. Indien deze dieren het terrein niet zelfstandig kunnen verlaten dienen deze te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingreep. Dergelijke werkzaamheden dienen bij voorkeur niet plaats te vinden tijdens de winterperiode.

Steenmarter

Voor de steenmarter houdt de zorgplicht in dat buiten de kwetsbare periode van deze soort gewerkt dient te worden. Aangezien de marter zeer waarschijnlijk een nest heeft in het dak van de aardappelloods is de kwetsbare periode van maart tot en met september. Daarbij dient de steenmarter die aanwezig is in de loods de gelegenheid te hebben om de nestplaats te verlaten. Het is belangrijk dat de aardappelloods gefaseerd gesloopt wordt. De steenmarter heeft waarschijnlijk een nest in het achterste (westelijke) deel van de aardappelloods. Een optie om de steenmarter te verjagen is een deel van het dak te verwijderen waardoor het gaat tochten. Als dit niet mogelijk is door bijvoorbeeld de aanwezigheid van asbest kan eerst het oostelijke deel van de schuur gesloopt worden en

pas na bijvoorbeeld een week het westelijke deel. De takkentillen die aanwezig zijn in het plangebied dienen als alternatieve verblijfplaats, waardoor de steenmarter op korte afstand kan schuilen.

5.3 Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recentier zijn.”*

Bijlagen

Bijlage 1 Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wn) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wn richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wn zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wn zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wn zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wn een vergunningensysteem opgenomen. Hier aan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wn wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wn gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is er op gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wn opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1).

Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wn de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wn (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wn opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wn' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wn' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-) vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparen en kweekgoed.

Ook bevat de Wn een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wn kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wn. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wn het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 2 Literatuur

Bochove, K. van, 2017. Standaard identificatie marterkeutel. Rapport RA2017280-1, Datura, Wageningen.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

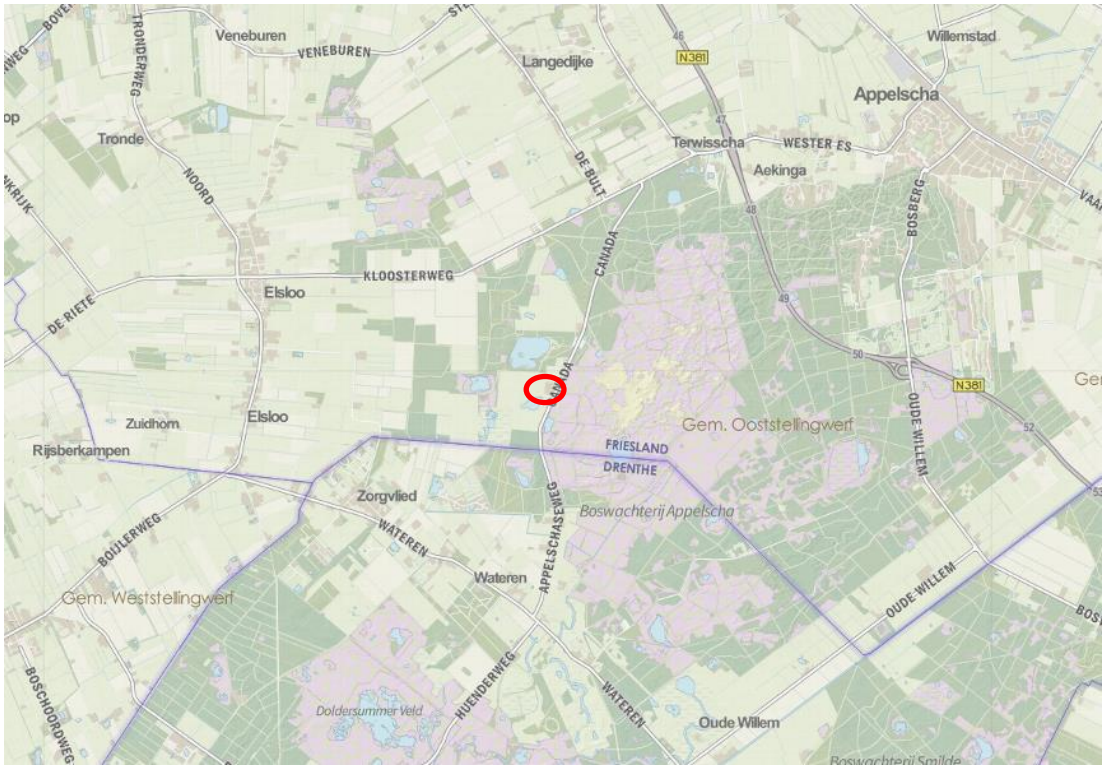
LievensenseCSO Milieu B.V., 2017. Asbestinventarisatie type A, Canada 4 te Elsloo. Documentcode 17F090.RAP001.MU.01 LievensenseCSO Milieu B.V. Leeuwarden.

LievensenseCSO Milieu B.V., 2017 Quickscan natuurwetgeving Canada 4 te Elsloo. Documentcode 17F376.RAP001.Qsn. 10 augustus 2017, LievensenseCSO Milieu B.V. Bunnik.

Provincie Fryslân, 2016. Verordening Wet natuurbescherming, Fryslân 2017. Hoofdstuk 5 en bijlage I. Provinciale Staten van Fryslân d.d. 23 november 2016.

Zoogdierverseniging, 2012. Marterpassen XVIII, jaarbrief over 2011 van de werkgroep Boommarter Nederland. Maart 2012, Werkgroep Boommarter Nederland van de Zoogdierverseniging.

Bijlage 3 Kaart regionale ligging

Locatie van het plangebied (rood omcirkeld; bron: pdok.nl)

Bijlage 4 Foto's van het plangebied

Woning (links) en aangrenzende schuur (rechts)

Tuin bij woning

Dak van schuur aan woning

Aanzicht bijgebouw (links) en woning met schuur (rechts)

Aanzicht vanuit het noorden noordgrens perceel

Aanzicht bijgebouw vanuit het noordoosten

Binnenkant kapschuur

Pad ten zuiden van kapschuur

Aanzicht aardappelloods vanuit het zuidoosten

Binnenkant aardappelloods

Aanzicht klein toiletgebouw vanuit zuiden

Aanzicht groot toiletgebouw vanuit noordwesten

Bijlage 5 Standaard identificatie marterkeutel

Datura

molecular solutions in ecology

Standaard identificatie marterkeutel.

In opdracht van LieveenseCSO

Colofon

Titel	Standaard identificatie marterkeutel
Tekst, foto's en samenstelling	██████████
In opdracht van	LievenseCSO
Naam opdrachtgever	██████████
Rapportnummer	RA2017280-1
Datum oplevering rapport	4 september 2017
Aantal pagina's	5
Wijze van citeren	██████████ 2017. Standaard identificatie marterkeutel. Rapport RA2017280-1, Datura, Wageningen.
Laboratorium analist	██████████

Datura Molecular Solutions BV

Gevestigd te:
Johan Buziastraat 55
6708 NR Wageningen
Nederland

Postadres laboratorium:
t.a.v. Datura (NCB)
Sylviusweg 72
2333 BE, Leiden
Nederland

0031(0)6 ██████████
www.datura.nl
██████████@datura.nl

Inhoudsopgave

1 Doelstelling	4
2 Methode	4
2.1 Bemonstering	4
2.2 Laboratoriumanalyse	4
3. Resultaten	5

1 Doelstelling

Identificatie van een marterkeutel in opdracht van LieveenseCSO.

2 Methode

2.1 Bemonstering

De bemonstering is uitgevoerd door LieveenseCSO.

2.2 Laboratoriumanalyse

De analyses zijn uitgevoerd in een modern laboratorium dat specifiek is ingericht voor het uitvoeren van DNA analyses.

1. DNA is geëxtraheerd met behulp van de QIAamp DNA stool mini kit van Qiagen.
2. Vervolgens is een Polymerase Chain Reaction (PCR) uitgevoerd waarbij gebruik gemaakt is van Qiagen DNA polymerase. Hierbij is een deel van het 12S gen geamplificeerd. De primers die gebruikt worden zijn dermate specifiek dat uitsluitend DNA van marters geamplificeerd (gedetecteerd) is. Prooidieren die gegeten zijn door de marter zijn dus niet geamplificeerd.
3. De geamplificeerde fragmenten (PCR producten) zijn uitgelezen met behulp van Sanger Sequencing. Sanger Sequencing leest het DNA uit van de soort waarvan het meeste DNA in het PCR product aanwezig is. Als er DNA van twee soorten aanwezig is dan resulteert dit in dubbel signaal. In dat geval kan het DNA meestal niet uitgelezen worden.
4. De uitgelezen fragmenten zijn vergeleken met een referentiedatabase van Datura. Deze is opgebouwd uit door Datura gevalideerd materiaal en aangevuld met sequenties verkregen uit vrij toegankelijke databases. Een identificatie wordt altijd gecontroleerd door de verkregen sequenties te blasten tegen de GenBank database van de NCBI.

Heeft u behoefde aan nadere technische details? Schroom niet om ons te benaderen. Wij streven er naar om zo transparant mogelijk te werken.

3. Resultaten en discussie

Het sample bevatte DNA van steenmarter (*Martes foina*). Negatieve extractie controle reacties en negatieve PCR controle reacties resulteerde niet in amplificatie, hetgeen erop wijst dat er een contaminatie heeft plaats gevonden tijdens het analyse proces. De verkregen sequenties bevatte een zuiver signaal en waren van goede kwaliteit.

Tabel 1. Overzicht van de resultaten.

Sample nummer	Gedetecteerde soort
4266	Steenmarter (<i>Martes foina</i>)